

LEZERS SCHRIJVEN ONS

De Heer François Zenner schrijft ons :

“Naar aanleiding van het artikel gewijd aan “De Verenigde Werklieden” in het Nr. 5 van “Ghendtsche Tydinghen”, heb ik het genoegen u mijn enig exemplaar van het affiche te schenken welke ik in 1948, jonge student 3e jaar Sint-Lucas, tekende voor deze vereniging.

Ik leerde die vriendelijke mensen kennen en ontmoette ze regelmatig in “De Roode Hoed” in ’t Klein Turkije waar ze over een zaal beschikten om hun repetities te houden en waar ook geregeld studenten kwamen.”

Hij voegt er aan toe : “Dat was mijn allereerste opdracht voor een affiche... en is wel merkbaar.”

Verder doet hij ons opmerken dat wij destijds in een artikel (dat wij niet terugvinden) verkeerdelijk 1950 opgegeven hebben als jaar waarin het Gravensteen ingenomen werd door de studenten. Het was in november 1949, zegt hij, en hij kan het weten want hij was ooggetuige.

Dat klopt, deze historische datum is : 16 november 1949.

Wij danken de Heer Zenner hartelijk voor zijn gift die wij zorgvuldig bewaren in ons Documentatiecentrum.

Voor onachtzame lezers toch nog even vermelden dat de Heer Zenner door velen beter gekend is als “FAF” en dat hij de man is die de geestige tekeningen maakte die “Onze Gentse Keukenrubriek” illustreren, dat hij de mede-illustrator was van het boek “Le dernier siège du Château des Comtes” en dat hij nog steeds actief is (o.m.) als cartoonist van het “Informatieblad” van “S.O.S. GENT”.

OPROEP AAN ONZE LEZERS

Om te kunnen voldoen aan de talrijke vragen naar oude nummers van ons tijdschrift “Ghendtsche Tydinghen”, doen wij beroep op uw medewerking om afstand te doen van nummers of jaargangen die niet meer worden gebruikt.

Een overeen te komen vergoeding voor deze vriendendienst kan desnoods overwogen worden.

De inlevering gebeurt op het Documentatiecentrum (Convent Engelbertus, Groot Begijnhof, huis nr. 46, Sint-Amandsberg), alle zondagen van 10 tot 12 u.

Het D.C. is gesloten op feestdagen en in de maanden juli en augustus.

Wij danken u vooraf voor uw geste.

De bibliothecaresse,
Mevr. Van Geluwe-Eggermont A.

Affiche in 1948 ontworpen, ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van "Les Ouvriers Réunis" door student François Zenner.

VRAAG EN ANTWOORD

Op de vraag van de Heer **Walraedt** over de "Leugemeete" (Gh. Tyd. 1984 - Nr. 6 - p. 385) kwamen verschillende antwoorden binnen.

De Heer **Danny Dobbelaere** schrijft :

Het sumiere verhaal van de Heer Walraedt verbaasde mij enigszins, daar over de "Leugemeete" wel enige beschrijvingen bestaan, onder meer :

1. L. LIEVEVROUW-COOPMAN, Gents Woordenboek, Gent 1974, deel 2 (Ka-Sch) - blz. 779.

"Leugemeete. v.

1. Leugenaarster.

2. Volksnaam, in de XVIIe eeuw gegeven aan het Godshuis van S. Pauwel en S. Jan, ten Spriete, bij de Brugse poort, omdat daar een uurwerk hing dat nooit het juiste uur aangaf.

Nota : (1663) Daer zijn oock binnen deze stede zeven publicque orologien, als ... Ende zevenste en leste horologie is die van St.-Jan ende Pauwele, geseit de leugemeete ande Brugsche poorte.

(Pol. Boeck 5, 151)."

2. L. ELAUT, Gentse Ziekenhuizen, Gent 1976, blz. 40.

"Voorts was er het Godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel, later als de Leugemeete bestempeld, gelegen in de Brugsepoortstraat, waarvan de schepenen in 1333 "confirmeren de constitutie ende machele". Het verschaft huisvesting aan twaalf arme vrouwen, het heette Sint-Jans-ter-Waelbrugge. Het was een burgerlijke, geen religieuze instelling; zij bleef bestaan tot 1844 nadat ze onder het beheer van de Burgerlijke Godshuizen was gekomen; in laatstgenoemd jaar werden de gebouwen openbaar verkocht en werd het een bierbrouwerij."

Verder in het zelfde boek van L. ELAUT, Gentse Ziekenhuizen, Gent 1976, blz. 42.

"A. Van Werveke. Het Godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel te Gent bijgenaamd de Leugemeete, Maatsch. VI. Bibliophielen, Gent 1909, 197 blz."

3. F. DE POTTER, Gent van den Oudsten tijd tot heden. Gent 1901, Brussel 1975, deel 8 blz. 460 tot en met 499.

Hier vindt men een 40 blz. tellende beschrijving van "Het Godshuis van Sint-Jan en Sint-Pauwel, bijgenaamd de Leugemeete."

Op blz. 481 en volgende wordt nader uitleg verschaft over de krijgslieden die afgebeeld waren op muurschilderingen, en die waarschijnlijk bedoeld waren in kwestieuze handleiding waarvan sprake door de heer Walraedt.

"Men zag er boven de arcaden verscheidene krijgsbenden die in de

richting van het altaar optrokken ... De aanvoerder was de leider van de Witte Kaproenen ... gewapend ... met een zwaard aan de zijde en in de hand eenen handboog of stokken met ijzeren pin en speren (zijn dit niet de zogenaamde piquers?)...

Ik meen hier te mogen aannemen dat het hier degelijk gaat om het gewezen Godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel gevestigd aan de Brugsepoortstraat. Daar men niet kon antwoorden in de desbetreffende touristische diensten is volgens mij gelegen aan het feit dat het gebouw niet meer bestaat.

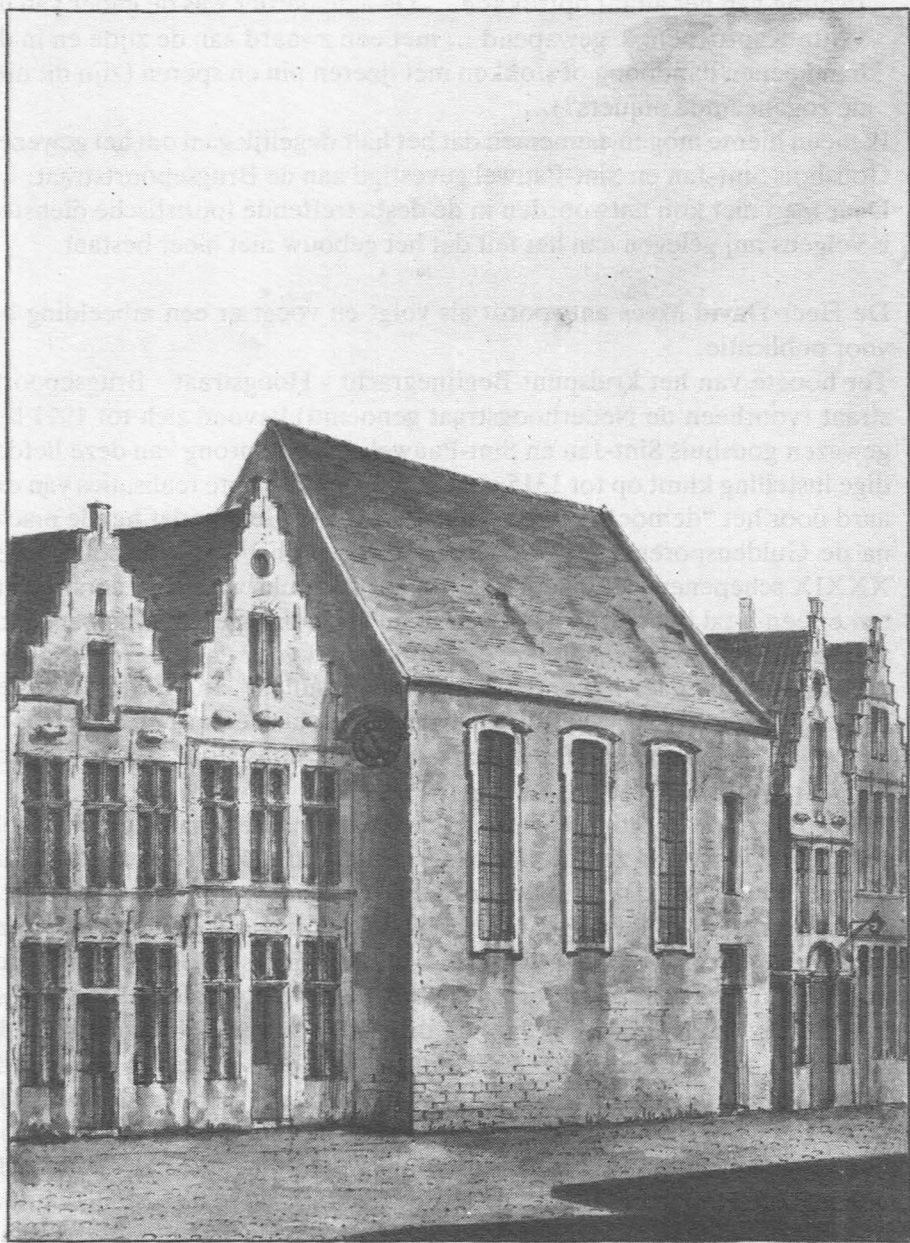
De Heer **David Maes** antwoordt als volgt en voegt er een afbeelding bij voor publicatie.

Ter hoogte van het kruispunt Begijnegracht - Hoogstraat - Brugsepoortstraat (voorheen de Nederhoogstraat genoemd) bevond zich tot 1911 het gewezen godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel. De oorsprong van deze liefdadige instelling klimt op tot 1315 en was een van de eerste realisaties van die aard door het "democratische" stadsbestuur van Gent nadat het de macht na de Guldensporenslag had overgenomen van het patriciërscollege der XXXIX schepenen. De bedoeling van het godshuis was in de eerst plaats om er een 8-tal behoeftige vrouwen in onder te brengen. Op de benedenverdieping was er bovendien een zaal bestemd voor "aerme pilgherijnen ende gasten die daer ten herberghe commen sullen". In de winter was er mogelijkheid voor de armen zich aan het haardvuur te warmen en een bord hete soep te verorberen. De kapel van het godshuis stond onder toezicht van de pastoor van Ekkergem.

In 1606 werd op het torentje van de kapel een uurwerk aangebracht. Volgens de overlevering zou dit horloge steeds hardnekkig het verkeerde uur aangeduid hebben. De Gentenaars die nogal sterk waren in het bedenken van spotnamen (denken we bv. ook aan de Mammelokker) noemden deze bron van ergernis de "Leugemeete", wat niet anders betekend dan leugenaarster. In een oorkonde van 1663 vermeld politiemeester Justo (of Justus) Billet : "Daer zijn oock binnen dese stede zeven publijcque staende orologien, als ... Ende de sevenste en leste horlogie is die van S. Jan ende Pauwel geseit de leugemeete ande Brugsche poorte." Naderhand werd de naam Leugemeete niet alleen gebruikt voor het uurwerk maar werd ook het ganse godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel erdoor aangeduid. Wegens de goede daden ten voordele van de arme bevolking werd de instelling uitermate gerespekteerd zodanig zelfs dat het tijdens de godsdienstberoerten van de 16de eeuw onberoerd werd gelaten.

Nadat het pand in 1797 verkocht werd kreeg het allerlei bestemmingen tot het tenslotte in 1844 dienst deed als brouwerij van K. Van der Haeghen-Delbecq.

In 1846, en de jaren daarna, werd door Felix de Vigne en later door Baron J. Béthune, in de kapel een aantal muurschilderingen ontdekt die van uiter-

Hôpital de St Jean l'évangéliste et de St Paul, près de la porte de Bruges.

Het Godshuis Sint-Jan en Sint-Pauwel bijgenaamd de "Leugemeete". (Foto Stadsarchief - Atlas Goetgebuer - L61/1A).

mate veel belang waren voor de kennis van de 14de eeuwse Gentse muurschilderkunst. Op de muurschildering waren ondermeer afbeeldingen te zien van de gewapende Gentse neringen uit de 14de eeuw, de voorstelling van Sint-Jan en Sint-Pauwel en de uitbeelding van de Boom van Jesse waaronder Lodewijk van Nevers, zijn zoon Lodewijk van Male en zijn echtgenote Margaretha van Frankrijk, neerknielden.

Van deze muurschilderingen werden er calques gemaakt die thans bewaard worden in het Bijloke Museum.

Nog een pittig detail. De ontdekking van deze muurschilderingen was er de oorzaak van dat er een hevige pennestrijd ontstond tussen De Vigne enerzijds en Van Maldeghem en De Raadt anderzijds, omtrent de nationaliteit, benaming, oorsprong en vorm van het wapen, de zogenaamde "goeden-dag".

Bibliografie :

- Frans De Potter, Gent, van de oudste tijd tot heden, deel 8, blz. 460 à 499.
- 1000 jaar Kunst en Cultuur Gent, 1975, blz. 35 à 41; afbeeldingen van 2 fragmenten van de muurschilderingen.
- Archiefgids van het Stadsarchief Gent, Johan Decavele en Johan Vannieuwenhuysse, Gent 1983, blz. 234.
- Gids voor Oud Gent, Guido Deseyn, 1984, blz. 392-393.
- Afbeeldingen van fragmenten van muurschilderingen in : Ghendtsche Tydinghen 1975 nr. 5, blz. 178; 1979 nr. 1, blz. 26.

De Heer **P. Verfaillie** verwijst naar pp. 392-393 van het boek "Gids voor oud Gent" van Guido Deseyn waarin ook de juiste verklaring te lezen staat.

Tenslotte liet ook **Mevrouw Spatz** ons het correcte antwoord kennen.

Vraag van de Heer **Fernand Stevens**.

In het Nr. 6 - 15/XI/84 - blz. 357 over het Hotel Olivier Reylof, lees ik : "Steyaert is milder... *Te Gent, bij Pieter De Goesin.*"

Nu komt de vraag : Ik heb bij een op de prondelmarkt, reeds lang geleden, aangekocht oud gebedenboek uit 1702 een apart gedrukt gebed gevonden met de vermelding "Tot Gend - bij de Weduwe van Michiel de Goesin, rechtover den ouden Raed in 't Groen Kruys."

Ik heb reeds veel navraag gedaan en ben ook eens weest rondneuzen in 't Convent Engelbertus; alles zonder resultaat.

Wat ik zou willen te weten komen is : 1) Is er verband tussen de hier vernoemde Pieter en Michiel. 2) Een aanduiding van de plaats "Oude Raed en 't Groen Kruys".

De Heer **Peter Mortier** schrijft :

Graag stelde ik een lezersvraag in G.T. n.a.v. de eindejaarspuzzel.

In vraag 16, die handelt over het Vrouwebroersklooster, stelt de heer Quiz dat de stedelijke charters vóór de voltooiing van het belfort in dit klooster bewaard werden. Dit wordt bevestigd door Guido Deseyn in zijn “Gids voor Oud Gent”.

Nochtans stellen de auteurs van “Gent, een stad voor alle tijden” dat het bewaren van de charters toevertrouwd was aan de Minderbroeders (en dat de Karmelieten een bescheidener rol speelden). Deze stelling is ook terug te vinden bij F. De Potter. (“Gent, van den oudsten tijd tot heden”, deel IV, blz. 229-230).

Wie heeft gelijk? Of ligt hier de waarheid ook ergens in het midden?

Opp. p. 293 van Gh. Tyd. 1984 - Nr. 5 stelden wij een vraag aangaande de origine, de woorden en de muziek van het liedje “O Pepita” dat de “Ouvriers” traditioneel uitvoerden bij hun optreden gedurende de Gentse Feesten. Tot onze grote verwondering mochten wij daar geen enkel antwoord op ontvangen. Het is toch niet te geloven dat een dergelijke inlichting, na nauwelijks enkele tientallen jaren, volledig en definitief verloren zou gegaan zijn. Er moeten hier in Gent zeker nog mensen zitten die ons daar meer kunnen over vertellen. Als ze niet graag de pen hanteren, telefoneren mag ook. (Op het nummer 28.56.82).

Van de Heer **M. Van Wesemael** de volgende vraag :

In zijn artikel “Plaatsen en Gebouwen waar recht werd gesproken” (Stadsarcheologie jg. 8 nr. 3 p. 11) verklaart de auteur, Paul de Win, zo positief als het kan wat volgt : “Naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling 1913 te Gent werd voor de afdeling ‘Oud Vlaenderen’ één der pilaren van de Vismarkt op basis van een oude voorstelling gereconstrueerd door beeldhouwer Oscar Sinia en architect Valentin Vaerwyck.”

We hebben hemel en aarde verzet om in geschriften of op afbeeldingen de precieze plaats te weten te komen waar bedoeld monumentje gestaan heeft. Welke lezer – eventueel verzamelaar – is beter geïnformeerd dan wij en kan die plaats aanduiden? Antwoord a.u.b. bezorgen aan de redactie.

Antwoord van de Heer **J. Stevens** op de vraag van de Heer **G. Walraedt** in Gh. T. 1984 - Nr. 6 - p. 385 :

Toen in 1966 de gerestaureerde toren van Sint-Niklaaskerk vrij kwam schreef dhr. Marcel DAEM een uitvoerig gedetailleerd, heel deskundig en rijk geïllustreerd artikel over de bewuste 12 beelden.(1) Hij besloot nochtans zijn betoog met de vraag :

“... Welke betekenis moet er gehecht worden aan de stenen figuren?... of het antwoord moet gezocht worden op het terrein van de architectuur of het terrein van de volkskunde blijft voor ons ook de open vraag...!!!”

In 1960 had Mw. Dr. E. DHANENS in haar merkwaardig inventaris van

dezelfde kerk (2) opgemerkt :

“blz. 55... deze Sint-Niklaaskerk bezat het meest onwikkelde beeldhouwkunstig programma van de schelde gotiek...

blz. 59... 14 borstbeelden vermoedelijk 1405, zandsteen, circa 140/150 x 60 x 70 cm. bevinden zich op de bovenste geleding tegen de kruin van de toren... oorspronkelijk waren er 16... Men weet niet wat ze moesten voorstellen; misschien ridders of engelen? zij zijn meer dan levensgroot en zijn gevormd van 3 boven elkaar geplaatste stenen : één voor de borst, één voor de hals en het hoofd; één voor de bovenste haartooi. Het aangezicht... vertoont grote bolle ogen zonder pupillen en een in een brede lach geopende mond. Het hoofd is omlijst met halflange golvende haren. Links en rechts van de tamelijke smalle schouders, bevinden zich overblijfselen van de geplooiden armen; het is duidelijk dat de ellebogen tegen de borstkast waren gedrukt en de handen naar omhoog gericht. Het onderste van de borst is in een bladmotief gevat...

Kunnen de werken van 1405 iets te maken hebben met de inhuldiging van JAN zonder VREES en een feestelijke ontvangst te die gelegenheid? Welke kan de bestaansreden geweest zijn van die eigenaardige borstbeelden? Het kan haast niet anders of hun opgeheven handen iets moesten vasthouden; – hetzij een stenen element dat verdwenen is, als festoenen of wimpels, of misschien toortsen?

blz. 5... Vóór de oprichting van het huidig Belfort vervulde de Sint-Niklaastoren de functie van Stadswachttoren... Van 1321 tot omstreeks 1430 kent men stadsrekeningen waarin sprake is van... wachters.”

Gabriel CELIS, in zijn “Beschrijving van Gent” vertelt ons (blz. 45) dat : “de werkklok in de toren luidde, en dat een “oude Kronyke” meldt dat ter gelegenheid van den Doop van Keyzer Karel (den 9 Maart 1500) “eene alleye ghemaect es van coorden hooghe in de lucht van ’t upperste van het Belfrood tot aen Sinte Niclaesturre, ende in dese gallerye ginghen lieden inne ende men vierde met lanternen.”

Wij zijn dus maar ons licht gaan opsteken bij meesterbeeldhouwer Gerard THIENPONT te ZEVEERGEM; want hij is ondanks zijn jeugdige ouderdom een welbekende naam in de Gentse monumentenzorg. Alhoewel zijn grootste werkterrein Sint-Niklaaskerk is, vindt men zijn beelden in tal van bekende historische gebouwen zowel te Gent, Brussel, Leuven, Mechelen, Menen , als in kleinere gemeenten.

Hij is een vriendelijke, goedmoedige persoon die graag, met geestdrift en de nauwgezette techniciteit over zijn werk spreekt. Met eenvoudige woorden wordt men in de streng nauwkeurige wereld van de restauratie ingeleid, die hij door en door kent want hij is ook leraar van de restauratiekursus “Beeldhouwen-houtsnijden” aan het Hoger Instituut Sint-LUCAS te Gent.

Voor het maken van die beelden werden drie beeldhouwers door het op-

drachtgevend bestuur aangeduid : het waren dhr. Vic. Timmerman, Robert Coolens, en Maurice Witdouck.

Ik werkte toen voor het kunstatelier van dhr. BRESSERS die tevens architect was van de Sint-Niklaaswerf, en werd gelast een afdruk (gietvorm) te maken van het, in 1958, enig nog bruikbaar exemplaar.

Een afgietsel werd dan ter beschikking gesteld van de gekozen kunstenaars. Vic. TIMMERMAN was mijn professor in het Hoger Sint-Lucasinstituut en hij heeft mij gevraagd deze beelden voor hem te verwezenlijken. De Balegemse steen, ook wel Ledische kalksteen genoemd, die vroeger gebruikt werd; weerstaat slecht aan de huidige stedelijke atmosfeer en wordt thans vervangen door buitenlandse steensoorten. De meest gebruikte zijn ANSTRUDE en MASSANGIS, twee kalksteensoorten uit Bourgogne niet ver van VEZELAY en AUXERRE. Deze steen is samengesteld uit kalkkogeltjes waarvan de agglomeratie verwezenlijkt wordt door een calcietbindmiddel dat nu eens grof – nu eens fijn korrelig is.

Omwille van het hoog calcietgehalte zijn zandachtige kalksteensoorten gemakkelijker te bewerken dan zuivere zandsteen. Nochtans hebben deze stenen in onze grote steden en industriële centra zodanige beschadigingen ondergaan dat hun primitief aspect teloor ging.

Door de verbranding van steenkool en koolwaterstoffen, die voor de verwarming van de woningen en de nijverheid worden gebruikt; worden enorme hoeveelheden zwaveldioxyde (SO₂) en zwavelhoudend roet de lucht ingejaagd. De vochtigheid uit de lucht zet dit SO₂ langzaam om in zwavelzuur (H₂SO₄) dat de kalksteen aantast.

Het werd dus vrije creatie, niet gebonden aan bepaalde personages maar nochtans geïnspireerd door het bestaande model voor hetgeen stijl, figuratie en geest betreft.

De nieuwe beelden bestaan slechts uit 2 delen, de naad bevindt zich in de hals. Meer weet men steeds niet!!!

Rond 1405 werden 16 beelden gekapt; hoog (± 42 m.) boven aan de toren gehecht!! t.t.z.; 16 x 3 = 48 beeldhouwde blokken steen van ± 300 à 500 Kg elk, hetzij ± 20.000 Kg. Geen spoor van de opdrachtgevers, van de uitvoerders; noch hoe, noch waarom?? Wie en hoe werd de rekening betaald? Echt een geval voor een onderzoeksrechter... Woar es die zwarte kasse... Woar zijn de boeken van de klerk van de parochie? Als 't giene beton es, tes tons boalegemesche stien!!!

Bibliografie :

- (1) Marcel DAEM : Tijdschrift Federatie voor toerisme Oost-Vlaanderen. Jg. 1967 Nr. 2 blz. 30-33.
- (2) Dr. Elisabeth DHANENS : Sint-Niklaaskerk (Inventaris van het kunstpatimonium Prov. O-Vl.) 1960.
- (3) GAB. CELIS (priester) : Beschrijving van Gent 1920.

OPLOSSING PUZZEL '84

(Hardnekkig telefoongerinkel)

KU - Allo! Sinjeur Quizmaster luistert!

VEEWEE - Hier is de spreekbuis van G.T. en als 't moet eveneens de uwe. Hoe is 't met de man? Met mij gaat het O.K. 'k Heb u toch uit uw bed niet gerinkeld?

KU - Shocking! Integendeel was ik ijverig aan 't luisteren naar de nieuwsberichten en meteen aan 't inventariseren van de recentste rampen, kapingen, overvallen en aanslagen.

VEEWEE - Proficiat. Van nieuwsberichten gesproken, hebt ge mij soms geen (heel wat onschuldiger) nieuws te melden?

KU - Zinspeelt ge misschien op de puzzelaffaire? Ik mag wel zeggen dat '84 een succes werd. Vierentwintig inzendingen. Geen kleinbier. Op het eerste gezicht allemaal afgeschoten gaaien. Eigenlijk had ik nog de tijd niet ze wat van naderbij te bekijken. Veel te druk met het schrijven van nieuwjaarsbrieven en het aankopen van cadeautjes...

VEEWEE - Ja, maar het is maar dat de geachte heer Collumbien op mijn huiswerk zit te wachten om zijn maartnummer te spijzen.

KU - Weet ge wat, ik zal u het pak inzendingen laten geworden. Ge kunt er uw plan mee trekken. Tot later en saluut en de kost.

VEEWEE - Duivelse grasjas!

Reeds 's anderendaags was ik in het bezit van de beloofde manuscripten. Inderdaad, de schaar puzzelende Tydinghers hebben zich zelf – voor de zoveelste keer – overtroffen. Bravo! Bravissimo! Sommigen toonden een staaltje van hun tekenkunst, anderen riepen de hulp in van een fotokopierapparaat; de minderheid vergenoegde zich met hun vondsten op een rijtje te plaatsen. De meesten hielden eraan ook hun plakwerk op te sturen. Monnikenwerk. Dat er ook waren die de opgespoorde gebouwen de revue lieten passeren, mag ik stellig niet onvermeld laten. Straks zet ik ze als tinnen soldaatjes op een rijtje.

Het verheugt steeds de heer Quiz' als correspondenten naar de pen grijpen om met genoemde puzzelfabrikant de degens te kruisen. Bij manier van spreken natuurlijk want niemand in het stoere Gent is vredelievender dan hij.

Ter zake nu. Een puzzelaar merkt in zijn commentaar op dat het gewezen klooster van de geschoeide karmelieten NIET te situeren is aan de Lange Steenstraat, maar integendeel aan de Vrouwebroersstraat nrs. 4-6-8. Daarbij refereert hij aan "Bouwen door de Eeuwen heen" deel 4na.

Schrijver heeft vanzelfsprekend overschot van gelijk, maar zoals op de ra-

dio heeft ook inzake die situering ieder zijn waarheid. Ziehier waarom master Quiz' de voorkeur aan de naam Lange Steenstraat gaf : in de eerste plaats om de puzzel niet TE moeilijk te maken, maar vooral omdat de man in de straat – weliswaar vroeger meer dan nu – het klooster slechts bekend was omwille van het feit dat het aan twee musea jaren lang een veilig onderdak verleende : primo aan het Museum voor Oudheidkunde (1884-1925), “Le Musée d’Archéologie, rue Longue des Pierres no 14 établi dans l’ancienne église des Carmes chaussés” (sic), uit Gand, Guide illustré; “Musée d’Archéologie et de Folklore... église conventuelle des Carmes chaussés, rue Longue des Pierres”, uit Promenades à travers Gand, door O. v. d. Castyne. Secundo aan het Museum voor Folklore (1932-1962), “gelegen aan de Lange Steenstraat op de hoek van het huidige Vrouwebroersstraatje”, uit Gent, geïllustreerde Gids. Wat meer is, in dezelfde bron door schrijver aangeboord, lees ik : “Het middengedeelte van de Lange Steenstraat wordt ingenomen door de kloosterkerk, pastorie en bijgebouwen van het voormalig gebouwencomplex van de Geschoeide Karmelieten.” Mag ik er bovendien op wijzen dat een hoekgebouw bij voorkeur genoemd wordt naar de voornaamste van zijn aangrenzende straten? Dit alles neemt echter niet weg dat ’s schrijvers theorie in niets dient onder te doen voor die des heren Quizmasters.

Betreffende een nog ander punt oppert een tweede correspondent een twijfel. Hij verklaart namelijk over tegenstrijdige gegevens te beschikken aangaande de bewaarplaats van de stedelijke charters (vraag nr. 16). Onze sympathieke spoorzoeker mag gerust op zijn twee oren slapen : die charters berustten inderdaad een hele tijd in het minderbroedersklooster. Ziehier wat Dr. Decavele, stadsarchivaris, ons over het geval meedeelt : “De charters werden sedert de 13de eeuw door het College der XXXIX toevertrouwd aan de hoede van de minderbroeders, in hun klooster op de plaats waar thans het justitiepaleis staat. In 1401 liet de Magistraat ze overbrengen naar de gelijkvloerse zaal van het belfort”, uit Archiefgids, deel I, Oud Archief, p. 9.

Er is nog iemand die op beide oren mag dutten. Jawel, beste heer, het Pesthuis, thans kazerne, ligt wel degelijk aan de Brusselsepoortstraat. Eerst en vooral liegen de straatnaamborden er niet om, en als ge het duidelijk en correct plannetje op p. 259 van G.T. even wilt bekijken, zult ge hopelijk wel overtuigd zijn. Dezelfde correspondent die een methodisch iemand schijnt te zijn, beschrijft uitvoerig de werkwijze die hij aanwendde om zijn speurtocht tot een goed einde te brengen. Dat is net Quizmasters gading! “Du choc des idées” zei bokskampioen Georges Carpentier destijds – wampel geen kerstekind in het schokken en knokken – jaillit la lumière”. Aan die wijze uitspraak zal Quiz' beslist gedacht hebben toen hij de bolwassing moest ondergaan die hem door een heel strenge doch oordeelkundige meneer toegebracht werd. “Ge spelt Koophandelsplein zonder S. Dat is

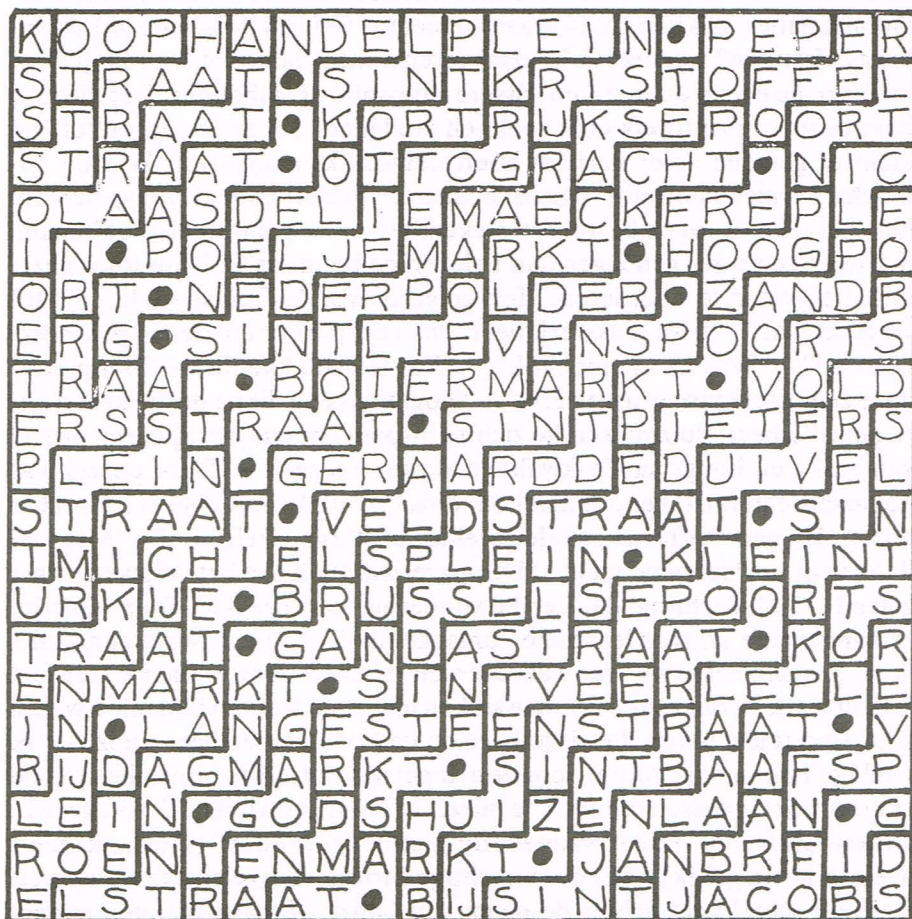
fout. Ge hebt u te houden aan reglement en orde". Onze Quiz' werd dan ook door de voltallige redactieraad op het matje geroepen waar hij natuurlijk niet anders kon dan zijn ongelijk te bekennen. Dat de arme man de kluts kwijt geraakte en met de mond vol tanden stond hoeft ik u niet te bezweren. Op zijn eerstecommuniewoord beloofde hij het nooit meer te zullen doen. Hij zal meteen de correct Nederlandse vormen Groentemarkt (zonder N) en Vrijdagsmarkt (met S) op zak steken om alleen nog de reglementaire vormen de eer te gunnen.

Doch laten we ons gesprek liever over een andere boeg gooien, of beter "naar onze schaapjes" terugkeren. Wat we bij onze spelers uitermate waarderen is hun sportiviteit, laten we zeggen hun onbaatzuchtige, belangeloze sportiviteit. In een tijd waarin men de mensen dagelijks leert slechts aan meestal banale, geesteloze, idiote spelletjes te participeren, spelletjes waarbij niet zelden buitensporige prijzen naar alle windstreken uitgestrooid worden : verre wereldreizen, dure auto's, kleurenteevees, radioinstallaties, pakken geld – waarom niet tot 100.000 Belgische of Luxemburgse franken? – gelukt G.T. erin vierentwintig dames of heren bijeen te loodsen die er een andere – en frissere – filosofie op nahouden. Dat die rush naar bezit en profijt elk echt zoek- en vindgenot om zo te zeggen tot zijn kleinste gemene deler herleidt hoeft nauwelijks aangestipt. Wat de Tydingsche spelers betreft, liggen de kaarten geheel anders. Ze spelen om het spel – en daarmee basta – en steken het onder geen stoelen of banken dat ze er een waar genoeg aan beleven en het door G.T. op touw gezet initiatief weten te waarderen. "Iets geleerd over de Gentse stede... en tot volgend jaar" – "Het plakwerk heeft ons veel plezier en kleverige vingers bezorgd" – "Was niet te moeilijk" – "Was te gemakkelijk" – "Met plezier deze zeer grote puzzel afgewerkt" – "Nogmaals een dikke proficiat aan onze geachte heer Quizmaster die zich zo inspant om ons jaarlijks een puzzel van zulk een hoogstaande kwaliteit te presenteren" – "Deze puzzel was nogmaals een uitstekend middel om onze parate kennis over onze stad te testen. Hij verschaft me enkele gezellige uurtjes puzzelgenot" – "Met veel dank voor het leerzame spel" – "De puzzel was (behalve het knipwerk) vlug gelegd" – "Met achting, dank en bewondering aan onze heer Quiz' voor deze aangename en zeer leerzame "ontspanning" – "Dat er weer een flinke dosis puzzelplezier was zal wel iedereen beamen. Dat er daarachter een enorm werk zit om zoiets ineen te steken mag toch wel een bedankje waard zijn. Een reuze pluim dus deze keer op de hoed van de heer Quiz" – "Ik vind het jammer dat vooral door de al ingevulde letters je bijna niets van de vragen moet oplossen om toch de puzzel te kunnen invullen. Ik zou het een grotere uitdaging vinden wanneer dit niet het geval was" (De dame heeft overschot van gelijk) – "Een waarachtige curieuzeneus wenst te weten welke kerel schuil gaat achter de naam van Quiz" (Staatsgeheimen mogen

niet onthuld worden. Weet dat het uitsluitend zwart geld is dat die Quiz' voor zijn zogenaamde arbeid opstrijkt : zwarte brieven in plaats van "blauwe". Mocht de fiscus zijn neus in Quiz' zaken steken...

Menig correspondent besluit zijn commentaar met de wens ook in '85 een puzzel gepresenteerd te krijgen. Ik haastte mij poolshoogte te gaan nemen bij meneer de puzzelfabrikant die mij stante pede liet weten dat hij stellig de handen uit de puzzelmouwen zal steken en indachtig de wens van zoveel spelers (en speelsters) hun koers naar de eindstreep met een paar cols van eerste categorie zal opsmukken. Wil dus noteren dat het een FILIPPIEN-PUZZEL wordt. Een van je welste.

Nu iets anders. Waarschijnlijk niet noodzakelijk maar wellicht nuttig – dat blijkt uit meer dan een correspondentie – deel ik het lijstje mee van de op te sporen gebouwen : Armenkamer / Roden Hoed / Museum voor Schone Kunsten / Museum voor Sierkunst / Groot Vleeshuis / Sint-Pieterskerk /

Bijlokemuseum / sterfhuis / Hotel Vander Meersche / Minderbroedersklooster / geboortehuis / Lakenhalle / Tooghuis / Grote Sikkel / woonhuis / Klooster van de Geschoeide Karmelieten / Sint-Jacobskerk / Chastelet / Sint-Baafsabdij / Pesthuis / Geraard de Duivelsteen / Baudeloklooster / Hotel Schamp / Wenemaershospitaal / woonhuis / Aula / Kapel Schreiboorn / Sint-Michielskerk / Stadhuis.

Uitsluitend ten behoeve van die lezers die ofwel niet meepuzzelden ofwel bij 't puzzelen onderweg bleven steken, (de spelers doorgewinterde Stropdragers of Stropdraagsters zijnde – dat bewezen ze glansrijk –), laten we glorieus links liggen, drukken we het rooster af zoals het diende ingevuld te worden en inderdaad ingevuld werd.

Wat rest mij nog na het tentoonspreiden van al die wetenswaardigheden aan het klokzeel te hangen? Natuurlijk het wereldkundig maken van de palmares der zegepalmveroveraars (zonder de uitreiking van de /illusionaire/ gouden, zilveren en bronzen medailles). Een voorbehoud : Voor de dames richten we een schandpaal op : ze hebben zich feestelijk laten kloppen door het mannevolk : amper ACHT zegepralen contra 16! Foei!

We laten eerst de 19 veteranen aantreden : mevr. D. SARTEEL (hét is haar 12de zege. Bravissimo!); Mevr. R. VANDERHAEGEN-VANDEBOSSCHE; Mevr. CHR. VAN WINCKEL (van allen de vlugste. Nauwelijks 24 uren na het verschijnen van de opgave was haar oplossing binnen); Mevr. E. WAUTERS-D'HAEN (6de zege); Mevr. D. BAETE (6de zege); Mej. H. COGEN ; Heer O. BEIRNAERT (7de zege); Heer R. BUYLE (6de zege); Heer R. CAESE (5de zege); Heer P. CASSIMAN ; Heer R. DE BUCK; Heer P. DECALUWE (11de zege); Heer T. DE MAN; Heer J. DE VRIENDT (5de zege); Heer H. HOLLANDERS; Heer L. LEFEBURE (9de zege); Heer D. MAES; Heer J. NAGELS; Heer G. SCHARRE.

Met een extra welkomstgroet halen we de 5 novicen in die reeds beloofden weldra tot de veteranen gerekend te worden : Mevr. A. HOFMAN-DE VLEESCHOUWER; Mevr. E. VAN ACKER-VERMEULEN; Heer R. MARTENS; Heer P. MORTIER; Heer M. VAN SPEYBROECK.

Die twee dozijn overwinnaars (overwinnaressen) worden hartelijk gefeliciteerd door G.T., de heer Collumbien en de heer Quiz'. En evenals zo menig speler zeggen we : TOT VOLGEND JAAR!

M.V.W.